

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BANSKÁ BYSTRICA

Jegorovova 29B, 97401 Banská Bystrica

Číslo spisu

8391300121/9647-42310

Banská Bystrica

11. 11. 2021



ROZHODNUTIE

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica (ďalej len „inšpekcia“ alebo „správny orgán“) ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon č. 150/2019 Z.z.") a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) účastníkovi konania:

Lidl Slovenská republika v.o.s.,
Ružinovská 1E, 821 02 Bratislava
IČO: 35793783

Výrok

I. ukladá pokutu

podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. a) zákona č. 150/2019 Z.z. vo výške 1000 eur (slovom jedentisíc eur) za uvedenie sadeníc rastlín druhu Fallopia aubertii na trh, v sieti predajní spoločnosti Lidl v Slovenskej republike, v dňoch od 15.03.-21.03.2021 v Mixe popínavých rastlín (IAN 58336), čím došlo k porušeniu § 2 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pokutu je potrebné zaplatiť, podľa § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 21 ods. 9 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet: Štátna pokladnica Bratislava, číslo účtu vo formáte IBAN: SK 098180000007000214051, swiftová adresa banky: SPSRSKBA, konštantný symbol 1118, špecifický symbol: 35793783, variabilný symbol 8391300121. Názov a adresa príjemcu prevodu: Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava.

II. nariaďuje

podľa ustanovenia § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. prijať opatrenia na zabezpečenie dodržiavania zákazu uvedeného v § 2 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z.

Termín: bezodkladne

Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti vykonala v dňoch 20.03.2021- 23.04.2021 štátny dozor u kontrolovanej osoby, ktorou je spoločnosť Lidl Slovenská republika, v.o.s., Ružinovská 1E, 821 02 Bratislava (ďalej len „účastník konania“), zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z.

Štátny dozor bol vykonaný na základe podnetu c.č.p. 35/2021(RZ č. 10098/2021, spis č. 5651/2021), týkajúceho sa predaja sadeníc rastlín rodu Fallopia v letákovvej ponuke spoločnosti Lidl Slovenská republika, v.o.s.. Podnet bol na inšpekciu postúpený z MŽP SR.

Podnet bol podaný na základe informácií v letákovvej ponuke spoločnosti Lidl Slovenská republika, v.o.s., týkajúci sa predaja sadeníc rastlín rod Fallopia (letáková ponuka v týždni od 15.03.2021- 21.03.2021) (Lidl - Aktuálny leták (15.03.2021 - 21.03.2021) - strana 5 (letakomat.sk), Lidl leták – PDF forma, č. konania: 5609/46/2021-9946/2021).

Inšpekcia v rámci prešetrovania uvedeného podnetu, zistila dňa 20.03.2021 predaj sadeníc rastlín rod Fallopia v predajni Lidl Slovenská republika, v.o.s, Dedinská 14179/10, 974 11 Banská Bystrica [Pokladničný blok č. 10854 zo dňa 20.03.2021 o nákupe rastliny Fallopia aubertii (v pokladničnom bloku uvedené pod názvom „Polygonum“) v predajni: Lidl Slovenská republika, v.o.s, Ružinovská 1E, 821 02 Bratislava, Dedinská 14179/10, 974 11 Banská Bystrica, č. konania: 5609/46/2021-9949/2021 a Fotografie zakúpenej rastliny Fallopia aubertii v predajni: Lidl Slovenská republika, v.o.s, Ružinovská 1E, 821 02 Bratislava, Dedinská 14179/10, 974 11 Banská Bystrica, č. konania: 5609/46/2021-9950/2021].

Na základe vyššie uvedeného, listom č. konania 5609/46/2021-9953/2021, inšpekcia oznámila účastníkovi konania prešetrovanie podozrenia na porušenie predpisov v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a požiadala uvedenú spoločnosť o poskytnutie úplných údajov, informácií a vysvetlenia o skutočnostiach, ktoré sú podľa nej v tejto veci dôležité.

Dňa 12.04.2021 bolo na inšpekciu doručené vyjadrenie č. RZ 12232/2021, spis č. 5609/2021, v ktorom účastník konania uvádza nasledovné: „V dňoch od 15.-21.03.2021 sa v Mixe popínavých rastlín (IAN 58336), ktoré boli v predaji nachádzala aj rastlina Fallopia. Jednalo sa však o neinvazívny druh Fallopia aubertii a nie Fallopia japonica, ktorý invázny je.“

Inšpekcia k tomu uvádza:

Zákon č. 150/2019 Z.z. v § 1 bod 1 uvádza odkaz na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1143/2014 článok 3 bod 1 a 2, kde sú zadefinované pojmy nepôvodného druhu a invázneho nepôvodného druhu:

- „nepôvodný druh“ je akýkoľvek živý jedinec druhu, poddruhu alebo nižšieho taxónu živočíchov, rastlín, húb alebo mikroorganizmov introdukovaný mimo oblasť svojho prirodzeného výskytu; tento pojem zahŕňa akúkoľvek časť, gaméty, semená, vajíčka alebo propaguly takéhoto druhu, ako aj všetky hybridy, odrody alebo plemená, ktoré by mohli prežiť a následne sa rozmnožovať,

- „invázny nepôvodný druh“ je nepôvodný druh, o ktorom sa zistilo, že jeho introdukcia alebo šírenie ohrozuje biodiverzitu a súvisiace ekosystémové služby alebo že má na ne nepriaznivý vplyv; v zmysle toho nie sú do takto definovanej skupiny Fallopia sp. zahrnuté pôvodné druhy rodu Fallopia.

Taxón Fallopia aubertii je považovaný za náhodne splaňujúci neofyt (Medvecká et al., 2012, https://www.researchgate.net/publication/256106926_Inventory_of_the_alien_flora_of_Slovakia), a zodpovedá definícii nariadenia pre invázny nepôvodný druh, pretože Fallopia aubertii je druhom introdukovaným mimo oblasť svojho prirodzeného výskytu už len na základe toho, že sadenice sa predávajú (širia) na miestach, kde sa prirodzene nevyskytuje („rare in nature but nowadays commonly cultivated“) a už v roku 2007 bolo odporúčané Fallopiu aubertii komerčne nevyužívať (Tiébré M.-S. et al., Hybridization and Sexual Reproduction in the Invasive Alien Fallopia (Polygonaceae) Complex in Belgium (2007). Dostupné z: <https://academic.oup.com/aob/article/99/1/193/2769267>).

V Prílohe č. 1 Nariadenia vlády SR č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky (ďalej len "národný zoznam"), je uvedený celý rod Fallopia (Fallopia sp.) zahrňujúci aj druh Fallopia aubertii.

Spoločnosť Lidl Slovenská republika, v.o.s. uvádzaním sadeníc rastlín druhu Fallopia aubertii, ktorý patrí do rodu Fallopia, na trh, v dňoch od 15.03.2021- 21.03.2021 v Mixe popínavých rastlín (IAN 58336), porušila zákaz uvedený v § 2 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z.z. podľa, ktorého je invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname inváznych nepôvodných druhov zakázané priniesť na územie Slovenskej republiky, držať, rozmnožovať, prepravovať okrem ich prepravy v súvislosti s ich eradikáciou, uvádzať na trh, používať, vymieňať, nechať rozmnožovať, chovať, pestovať alebo uvoľniť do životného prostredia.

Výsledkom štátneho dozoru je Protokol o vykonaní štátneho dozoru č. 46/001/21/ID-P č. konania 5609/46/2021-13667/2021, s ktorým bol účastník konania oboznámený dňa 26.04.2021 a mal možnosť sa k zisteniam v ňom uvedeným vyjadriť v lehote do 10 dní od doručenia protokolu. Účastník konania sa ku zisteniam štátneho dozoru nevyjadril.

Zo strany účastníka konania neboli k zisteniam štátneho dozoru podané žiadne námietky a inšpekcia dňa 07.06.2021 skončila štátny dozor doručením písomného oznámenia o skončení štátneho dozoru č. konania 5609/46/2021-19737/2021.

Na základe zisteného nedostatku uvedeného v Protokole č. 46/001/21/ID-P, č. konania 5609/46/2021-13667/2021 zo dňa 23.04.2021, Inšpekcia listom č. konania 9647/46/2021-37488/2021 dňa 12.10.2021 oznámila účastníkovi konania, ktorým je spoločnosť Lidl Slovenská republika, v.o.s. začatie správneho konania o správnom delikte podľa § 21 ods. 1 písm. a) zákona č. 150/2019 Z.z. a vo veci nariadenia opatrení podľa § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z.z. na zabezpečenie dodržiavania zákona č. 150/2019 Z.z., pretože:

Spoločnosť Lidl Slovenská republika, v.o.s. v sieti svojich predajní uvádzala v dňoch od 15.03.2021- 21.03.2021 na trh rastliny rodu Fallopia, konkrétne Fallopia aubertii v Mixe popínavých rastlín (IAN 58336). Rod Fallopia je uvedený v zozname inváznych nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky v Prílohe č. 1 Nariadenia vlády SR č. 449/2019, ktorým sa vydáva zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky.

Nepôvodné druhy rastlín alebo živočíchov sú také druhy, ktoré na území Slovenskej republiky nemajú pôvodný areál rozšírenia a boli na naše územie dovezené alebo sa sem rozšírili z iných krajín. Invázne druhy sú nepôvodné druhy rastlín alebo živočíchov, ktoré majú potenciál sa rýchlo šíriť a negatívne ovplyvňovať populácie našich pôvodných druhov a pôvodné biotopy.

Na invázne nepôvodné druhy uvedené v zozname inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky („národný zoznam“), ktorý vydala vláda Slovenskej republiky sa vzťahuje zákaz podľa § 2 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z.z.

Na základe zisteného nedostatku uvedeného v Protokole č. 46/001/21/ID-P, č. konania 5609/46/2021-13667/2021 zo dňa 23.04.2021, Inšpekcia listom č. konania 9647/46/2021-37488/2021 dňa 12.10.2021 oznámila účastníkovi konania, ktorým je spoločnosť Lidl Slovenská republika, v.o.s. začatie správneho konania o správnom delikte podľa § 21 ods. 1 písm. a) zákona č. 150/2019 Z.z. a vo veci nariadenia opatrení podľa § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z.z. na zabezpečenie dodržiavania zákona č. 150/2019 Z.z. Pred vydaním rozhodnutia mal účastník konania možnosť oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nahliadnutím do príslušného administratívneho spisu v sídle IŽP BB v lehote do 10 dní odo dňa doručenia oznámenia o začatí správneho konania. V tejto lehote mal účastník konania tiež možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. mohol predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Inšpekcia súčasne účastníka konania upozornila, že ak v stanovenej lehote nepredloží vyjadrenie k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, ani ich nedoplní, bude pri rozhodovaní v predmetnej veci vychádzať zo známych podkladov, ktoré má Inšpekcia k dispozícii.

Účastník konania sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia v stanovenej lehote nevyjadril.

Správny orgán pri určovaní výšky pokuty prihliadal aj na skutočnosť, že sankcia má spĺňať preventívnu i represívnu funkciu. Na to, aby sankcia plnila svoju preventívnu funkciu jej výška musí byť stanovená tak, aby sa účastník konania do budúcnosti vyvaroval porušení zákonných ustanovení.

S prihliadnutím na všetky okolnosti, ako aj vzhľadom na závažnosť a čas trvania protiprávneho stavu uložil správny orgán účastníkovi konania pokutu vo výške 1 000 eur. V tejto súvislosti správny orgán poukazuje na ustanovenie § 21 ods. 2 zákona č. 150/20219 Z. z., ktoré umožňuje za správny delikt, ktorého sa dopustil účastník konania uložiť pokutu v rozpätí od 500 eur do 75 000 eur. Uložená pokuta vo výške 1 000 eur je na dolnej hranici zákonom stanoveného rozpätia, je zákonná a jej výška primeraná a dostatočná.

Správny orgán je toho názoru, že skutkový stav bol náležite zistený a preukázaný, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

JUDr. Denisa Masná
riaditeľka inšpektorátu

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Sufix: 10003

Doručuje sa

Lidl Slovenská republika, v.o.s., Ružinovská 1E, 82102 Bratislava, Slovenská republika

Na vedomie

Po nadobudnutí právoplatnosti:

1. Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia ochrany prírody a biodiverzity, odbor ochrany biodiverzity a krajiny, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Environmentálny fond, Nevädzova 5, 821 01 Bratislava
3. Štátna ochrana prírody Slovenská republika, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica